

Kısa Sage Kılavuzu: Calculus

William Stein (Türkçeleştirilen Kürşat Aker)

Sage Sürüm 3.4

<http://wiki.sagemath.org/quickref>

GNU Özgür Belge Lisansı, Dileğinize göre geliştirin

Tanımlı sabitler ve fonksiyonlar

Sabitler: π = `pi` e = `e` i = `I` = `i`

∞ = `oo` = `infinity` NaN = `NaN` $\log(2)$ = `log2`

ϕ = `golden_ratio` γ = `euler_gamma`

$0.915 \approx$ `catalan` $2.685 \approx$ `khinchin`

$0.660 \approx$ `twinprime` $0.261 \approx$ `merten` $1.902 \approx$ `brun`

Yaklaşık: `pi.n(digits=18)` = 3.14159265358979324

Tanımlı fonksiyonlar: `sin cos tan sec csc cot sinh cosh tanh sech csch coth log ln exp ...`

Simgeler içeren İfadeler

(Simgesel) Değişkenler Oluştur:

`var("t u theta")` ya da `var("t,u,theta")`

Çarpma için `*`, üs için `^` kullanın:

$2x^5 + \sqrt{2} = 2*x^5 + \text{sqrt}(2)$

Diz: `show(2*theta^5 + sqrt(2))` $\longrightarrow 2\theta^5 + \sqrt{2}$

Simgesel fonksiyonlar

Simgesel fonksiyonlar (türevlenebilir, integrallenebilir...):

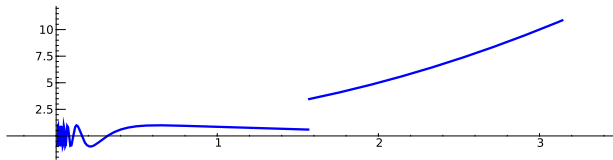
`f(a,b,theta) = a + b*theta^2`

Theta'nın simgesel bir fonksiyonu:

`f = function('f',theta)`

Parçalı simgesel fonksiyonlar:

`Piecewise([(0,pi/2),sin(1/x)],[(pi/2,pi),x^2+1])`

Python fonksiyonları

Tanımlama:

`def f(a, b, theta=1):`

`c = a + b*theta^2`

`return c`

Satırıçi fonksiyonlar:

`f = lambda a, b, theta = 1: a + b*theta^2`

Sadeleştirme ve çarpımı dağıtma

Bu işlemler için, f simgesel bir fonksiyon olmalıdır (Python fonksiyonu **olamaz**):

Sadeleştir: `f.simplify_exp()`, `f.simplify_full()`,
`f.simplify_log()`, `f.simplify_radical()`,
`f.simplify_rational()`, `f.simplify_trig()`

Çarpımı dağıtma: `f.expand()`, `f.expand_rational()`

Denklemler

Bağıntılar: $f = g$: `f == g`, $f \neq g$: `f != g`,

$f \leq g$: `f <= g`, $f \geq g$: `f >= g`,

$f < g$: `f < g`, $f > g$: `f > g`

$f = g$ 'i çöz: `solve(f == g, x)`, and

`solve([f == 0, g == 0], x,y)`

`solve([x^2+y^2==1, (x-1)^2+y^2==1],x,y)`

Çözümler:

`S = solve(x^2+x+1==0, x, solution_dict=True)`

Burada, çözümler `S[0]["x"]` ve `S[1]["x"]` 'dir.

Tam kökler: `(x^3+2*x+1).roots(x)`

Gerçek kökler: `(x^3+2*x+1).roots(x,ring=RR)`

Karmaşık kökler: `(x^3+2*x+1).roots(x,ring=CC)`

Çarpanlara Ayırma

Çarpanlara ayır: `(x^3-y^3).factor()`

(bölen, üs) çiftleri listesi: `(x^3-y^3).factor_list()`

Limitler

$\lim_{x \rightarrow a} f(x) = \text{limit}(f(x), x=a)$

`limit(sin(x)/x, x=0)`

$\lim_{x \rightarrow a^+} f(x) = \text{limit}(f(x), x=a, \text{dir}='plus')$

`limit(1/x, x=0, dir='plus')`

$\lim_{x \rightarrow a^-} f(x) = \text{limit}(f(x), x=a, \text{dir}='minus')$

`limit(1/x, x=0, dir='minus')`

Türevler

$\frac{d}{dx}(f(x)) = \text{diff}(f(x), x) = f.\text{diff}(x)$

$\frac{\partial}{\partial x}(f(x,y)) = \text{diff}(f(x,y), x)$

`diff = differentiate = derivative`

`diff(x*y + sin(x^2) + e^(-x), x)`

İntegraller

$\int f(x)dx = \text{integral}(f,x) = f.\text{integrate}(x)$

`integral(x*cos(x^2), x)`

$\int_a^b f(x)dx = \text{integral}(f,x,a,b)$

`integral(x*cos(x^2), x, 0, sqrt(pi))`

$\int_a^b f(x)dx \approx \text{numerical_integral}(f(x), a, b)[0]$

`numerical\_integral(x*cos(x^2), 0, 1)[0]`

`assume(...)`: integral alma işlemi bir soru sorarsa, kullanın. Örneğin:

`assume(x>0)`

Taylor Polinomları ve Basit Kesirlere Açma

a 'nın civarında derecesi n olan Taylor polinomu:

`taylor(f,x,a,n)` $\approx c_0 + c_1(x-a) + \dots + c_n(x-a)^n$

`taylor(sqrt(x+1), x, 0, 5)`

Basit Kesirlere Açma:

`(x^2/(x+1)^3).partial_fraction()`

Kök bulma ve optimizasyon

Kök bulma: `f.find_root(a, b, x)`

`(x^2 - 2).find_root(1,2,x)`

En büyük: $f(x_0) = m$ en büyük olacak (m, x_0) 'i bul

`f.find_maximum_on_interval(a, b, x)`

En küçük: $f(x_0) = m$ en küçük olacak (m, x_0) 'i bul

`f.find_minimum_on_interval(a, b, x)`

Minimizasyon: `minimize(f, başlangıç_noktası)`

`minimize(x^2+x*y^3+(1-z)^2-1, [1,1,1])`

Çok değişkenli calculus

1. Türevler: `f.gradient()` ya da `f.gradient(değişkenler)`

`(x^2+y^2).gradient([x,y])`

2. Türevler: `f.hessian()`

`(x^2+y^2).hessian()`

Jacobi matrisi: `jacobian(f, değişkenler)`

`jacobian(x^2 - 2*x*y, (x,y))`

Sonsuz serileri toplamak

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^2} = \frac{\pi^2}{6}$$

Henüz uygulanmadı, ancak Maxima kullanabilirsiniz:

`s = 'sum (1/n^2,n,1,inf), simpsum'`

`SR(sage.calculus.calculus.maxima(s))` $\longrightarrow \pi^2/6$